

وزارت جهاد کشاورزی  
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی  
موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

عنوان پروژه: تعیین اثرات روش مدیریتی و ماده افزودنی کرامینو بر باروری گله مادری گوستی

- شماره مصوب پروژه: ۹۵۰۲۲۲-۴-۱۳-۱۳-۱۸۰
- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):
- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: اکبر یعقوبفر
- نام و نام خانوادگی ناظران:
- نام و نام خانوادگی مشاور(ان):
- نام و نام خانوادگی همکاران:
- هدی جواهری بارفروشی - مرتضی رضائی - سعید اسماعیل خانبان - علیرضا آقاشاهی - هوشنگ لطف الهیان - سید عبدالله حسینی - نادر پاپی - علی غلامی - علی جعفرنژاد - امید وثوق شریفی - محمد چمنی - سید مظفر سیدمهدیزاده
- محل اجرا: موسسه تحقیقات علوم دامی کشور
- تاریخ شروع: ۱۳۹۵/۳/۱
- مدت اجرا: ۱۳۹۷/۲/۱
- ناشر:
- شمارگان (تیراژ):
- تاریخ انتشار:
- این اثر در مورخ ۹۸/۶/۲ با شماره ۵۶۰۶۷ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

## چکیده:

این پژوهش در قالب طرح کاملاً تصادفی انجام شد. رکورد برداری تیماره های آزمایشی از هفته ۴۱ تا ۶۲ تولید (Post peak) در ۹ تیمار جیره‌ی (۵ تیمار با ۶ تکرار و ۴ تیمار با ۵ تکرار) (آشپانه ۶ قطعه در هر مترمربع) و در هر تکرار ۸ مرغ و ۱ خروس جمعاً ۴۰۰ قطعه مرغ به ۵۰ قطعه خروس (جوان و پایه گله) انجام شد. تیمارهای آزمایشی شامل: تیمار شاهد، تیمار اسپایکینگ<sup>۱</sup>، اینترا اسپایکینگ<sup>۲</sup>، ۱۲۰۰ میلی گرم در کیلوگرم کرامینو و ۱۶۰۰ میلی گرم در کیلوگرم کرامینو<sup>۳</sup>، ۱۲۰۰ میلی گرم در کیلوگرم کرامینو + اسپایکینگ، ۱۶۰۰ میلی گرم در کیلوگرم کرامینو + اسپایکینگ، ۱۲۰۰ میلی گرم در کیلوگرم کرامینو + اینترا اسپایکینگ، ۱۶۰۰ میلی گرم در کیلوگرم کرامینو + اینترا اسپایکینگ می باشد. در این آزمایش صفات تعداد و وزن تخم مرغ با وزن مخصوص تخم مرغ تحت تاثیر تیمارهای آزمایشی سطح ۱۲۰۰ میلی گرم در کیلوگرم کرامینو با روش مدیریتی اینترا اسپایکینگ به صورت افزایشی قرار گرفت. با افزایش سن مرغان مادر گوشتی وزن تخم مرغ افزایش یافت، ولی مقدار خوراک مصرفی، تعداد تخم مرغ، وزن مخصوص تخم مرغ و انرژی متابولیسمی مصرف شده کاهش یافت، که علت آن را می توان به ارتباط معنی دار مثبت بین میزان انرژی دریافتی و تعداد تخم مرغ تولیدی و اثرات آن در درصد باروری و جوجه درآوری و وزن بدن دانست. ماده خوراکی افزودنی کرامینو با روش های مدیریتی با مدت زمان پرورش در صفات تعداد تخم مرغ غیر نطفه دار (نابارور)، و تعداد تخم مرغ نطفه دار (بارور)، جوجه درآوری تاثیر معنی داری داشت. نتایج آزمایش نشان داد که بیشترین جوجه درآوری در ترکیب کرامینو با روش مدیریتی اسپایکینگ بود که در باروری گله موثر بود. در این آزمایش با اعمال شیوه مدیریتی اسپایکینگ و ماده افزودنی کرامینو از کاهش میزان حجم منی و تعداد اسپرماتوزوئیدها در هر انزال و توانایی باروری اسپرماتوزوئیدها جلوگیری شد. برای سلول های اسپرماتوسیت، اسپرماتید و اسپرماتوزوئید، ضخامت اپیتلیوم زایا با قطر مجرای سمنیفر، تیمار اینترا اسپایکینگ کمترین و کرامینو - ۱۶۰۰ میلی گرم در کیلوگرم + اسپایکینگ بیشترین اختلاف نسبت به سایر تیماره نشان دادند. نتیجه گیری کلی: روش مدیریتی اسپایکینگ و اینترا اسپایکینگ و ماده افزودنی کرامینو در تعداد تخم مرغ نابارور، تخم مرغ بارور، و جوجه درآوری، اثرات معنی داری نشان داد. بطوریکه روش مدیریتی اسپایکینگ بیشترین جوجه درآوری داشت.

**کلید واژه ها:** مرغ مادر، باروری، کرامینو، اسپایکینگ، اینترا اسپایکینگ

---

<sup>۱</sup> - Spiking

<sup>۲</sup> - Spiking Intra

<sup>۳</sup> - Creamino